

Seat No	
------------	--

B.A.-I Semester-I Examination
Economics (Major) Paper-I
Indian Economy-I: MMECO01101
Subject Code: 230301

Time: Two Hours

Total Marks: 60

Instructions:

- 1. All Questions are Compulsory.**
- 2. All Questions carry equal marks.**
- 3. Figures to the right indicate full marks**

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 Human Development Report is published by -----
 A) World Trade Organization B) United Nations Development Programme C) International Monetary Fund D) World Bank
- 2 In India 2011, the literacy rate was -----.
 A) 40.4 B) 50.4 C) 60.4 D) 74.4
- 3 India ranks ----- in the world population.
 A) First B) Second C) Third D) Fourth
- 4 The average number of persons living per square K.M. is known as----- of population.
 A) Density B) Growth C) Health D) All of the above
- 5 ----- unemployment is existed in Agriculture sector.
 A) Disguised B) Open C) Frictional D) Cyclical
- 6 ----- is per-day calorie estimate of poverty for urban economies.
 A) Less than 2400 B) Less than 2200 C) Less than 2100 D) Less than 2000
- 7 Which of the following are examples of self-employment programs in India?
 A) Swarna Jayanti Shahri Rozgar Yojna B) Prime Minister's Rozgar Yojna C) Swarna Jayanti Gramin Swa Rozgar Yojna D) All of the above
- 8 ----- is per-day calorie estimate of below poverty line for rural economies .
 A) Less than 2400 B) Less than 2200 C) Less than 2100 D) Less than 2000
- 9 The first Industrial policy was introduced in India on -----.
 A) 1948 B) 1956 C) 1991 D) 1977
- 10 ----- is the problem of India's social inequality.
 A) Lack of Education facilities B) Lack of Programme of women Empowerment C) Lack of Special training Programme D) All of these
- 11 In India Economic Planning was started in -----year.
 A) 1951 B) 1952 C) 1947 D) 1991

- 12 According to ----- due to backwash and spared effects action and reaction, backward region remains backward.
A) Prof. Myrdal B) Keynes C) Lewis D) Marshall
- 13 -----is the author of a book “famine and poverty”
A) Amartya sen B) Gunnar Myrdal C) Mahbub ul Haq D) Douglas W. Diamond
- 14 The following is the essential component of human development.
A) Equity B) Sustainability C) Productivity D) All of the above
- 15 ----- Factors need to be considered when comparing developing economy with Developed countries.
A) HDI B) Per capita income C) Agriculture, Industry, Service sector D) All of the above

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Indian Economy and Inclusive Growth
- 2 Features of population policy in 2000
- 3 Types of Poverty
- 4 Causes of Regional Imbalance

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Explain the criteria of inclusive growth.
- 2 Describe the impact of population growth on economic development.
- 3 Explain the Measures adopted by Government on unemployment.
- 4 State the causes of Social Inequality in India.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 What is Poverty ? Explain the causes of Poverty.
 - 2 Explain the component of Rural –Urban Imbalance.
-

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1.खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 मानवी विकास निर्देशांकाचे वार्षिक प्रकाशन ----- द्वारे केले जाते.
अ) जागतिक व्यापार संघटना ब) संयुक्त राष्ट्र विकास कार्यक्रम क) आंतरराष्ट्रीय नाणे निधी ड) जागतिक बँक
- 2 सन २०११ साली भारतामध्ये साक्षरतेचा दर -----होता.
अ) ४०.४ ब) ५०.४ क) ६०.४ ड) ७४.४
- 3 जागतिक लोकसंख्येमध्ये भारताचा ----- क्रमांक लागतो.
अ) पहिला ब) दुसरा क) तिसरा ड) चौथा
- 4 दर चौरस किलोमीटर क्षेत्रफळात वास्तव्य करणाऱ्या सरासरी लोकसंख्येचे प्रमाण म्हणजे लोकसंख्येची ----- होय.
अ) घनता ब) वृद्धी क) आरोग्य ड) वरील सर्व
- 5 शेती क्षेत्रात ----- बेरोजगारी आढळते.
अ) छुपी ब) उघड क) घर्षणात्मक ड) चक्रीय
- 6 दारिद्र्य रेषेखालील प्रति-दिवस उष्मांकचा शहरी अर्थव्यवस्थेसाठी ----- अंदाज आहे.
अ) २४०० पेक्षा कमी ब) २२०० पेक्षा कमी क) २१०० पेक्षा कमी ड) २००० पेक्षा कमी
- 7 खालीलपैकी कोणती भारतातील स्वयंरोजगार कार्यक्रमांची उदाहरणे आहेत?
अ) स्वर्णजयंती शहरी रोजगार योजना ब) प्रधानमंत्री रोजगार योजना क) स्वर्णजयंती ग्रामीण स्व-रोजगार योजना ड) वरील सर्व
- 8 दारिद्र्य रेषेखालील प्रति-दिवस उष्मांकचा ग्रामीण अर्थव्यवस्थेसाठी ----- अंदाज आहे.
अ) २४०० पेक्षा कमी ब) २२०० पेक्षा कमी क) २१०० पेक्षा कमी ड) २००० पेक्षा कमी
- 9 भारताचे पहिले ओद्योगिक धोरण -----मध्ये जाहीर करण्यात आले.
अ) १९४८ ब) १९५६ क) १९९१ ड) १९७७
- 10 ----- ही भारतातील सामाजिक विषमतेची समस्या आहे.
अ) शैक्षणिक सुविधांचा अभाव ब) महिला सबलीकरण कार्यक्रमाचा अभाव क) विशेष प्रशिक्षण कार्यक्रमाचा अभाव ड) वरील सर्व
- 11 भारतात ----- साली आर्थिक नियोजनाला सुरुवात झाली.
अ) १९५१ ब) १९५२ क) १९४७ ड) १९९१
- 12 ----- च्या मते विस्तारक व प्रतिसारक परिणामाच्या क्रिया -प्रतिक्रियांमुळे मागास विभाग मागासलेलाच राहतो.
अ) प्रा. मिडॉल ब) केन्स क) लेविस ड) मार्शल
- 13 'दुष्काळ आणि दारिद्र्य या ग्रंथाचे ----- हे लेखक आहेत.
अ) अमर्त्य सेन ब) गुन्नार मिडॉल क) महबूब उल हक ड) डग्लस डब्लू डायमंड
- 14 खालीलपैकी कोणता घटक मानवी विकासाकरीता आवश्यक आहे.
अ) समता ब) शाश्वतता क) उत्पादकता ड) वरील सर्व

15 विकसनशील अर्थव्यवस्थेची विकसित देशांशी तुलना करताना ----- घटकांचा विचार करणे आवश्यक आहे.

अ) मानवी विकास निर्देशांक ब) दरडोई उत्पन्न क) शेती, उद्योग, सेवाक्षेत्र ड) वरील सर्व

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 भारतीय अर्थव्यवस्था आणि सर्वसमावेशक वृद्धी
- 2 २००० मधील लोकसंख्या धोरणाची वैशिष्ट्ये
- 3 दारिद्र्याचे प्रकार
- 4 प्रादेशिक असमतोलाची कारणे

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 सर्वसमावेशक वृद्धीचे निकष स्पष्ट करा.
- 2 लोकसंख्या वाढीचा आर्थिक विकासावरील परिणाम विशद करा.
- 3 बेरोजगारीवर सरकारने केलेल्या उपाययोजना स्पष्ट करा.
- 4 भारतातील सामाजिक विषमतेची कारणे सांगा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 दारिद्र्य म्हणजे काय? दारिद्र्याची कारणे स्पष्ट करा.
- 2 ग्रामीण – शहरी असमतोलाचे घटक स्पष्ट करा.

Model Answer Paper

B.A.-I Semester-I Examination
Economics (Major) Paper-I
Indian Economy-I: MMECO01101
Subject Code: 230301

Time: Two Hours

Total Marks: 60

Q.1.खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 मानवी विकास निर्देशांकाचे वार्षिक प्रकाशन ----- द्वारे केले जाते.
अ) जागतिक व्यापार संघटना ब) संयुक्त राष्ट्र विकास कार्यक्रम क) आंतरराष्ट्रीय नाणे निधी ड) जागतिक बँक
Option 2
- 2 सन २०११ साली भारतामध्ये साक्षरतेचा दर -----होता.
अ) ४०.४ ब) ५०.४ क) ६०.४ ड) ७४.४
Option 4
- 3 जागतिक लोकसंख्येमध्ये भारताचा ----- क्रमांक लागतो.
अ) पहिला ब) दुसरा क) तिसरा ड) चौथा
Option 2
- 4 दर चौरस किलोमीटर क्षेत्रफळात वास्तव्य करणाऱ्या सरासरी लोकसंख्येचे प्रमाण म्हणजे लोकसंख्येची ----- होय.
अ) घनता ब) वृद्धी क) आरोग्य ड) वरील सर्व
Option 1
- 5 शेती क्षेत्रात ----- बेरोजगारी आढळते.
अ) छुपी ब) उघड क) घर्षणात्मक ड) चक्रीय
Option 1
- 6 दारिद्र्य रेषेखालील प्रति-दिवस उष्मांकचा शहरी अर्थव्यवस्थेसाठी ----- अंदाज आहे.
अ) २४०० पेक्षा कमी ब) २२०० पेक्षा कमी क) २१०० पेक्षा कमी ड) २००० पेक्षा कमी
Option 3
- 7 खालीलपैकी कोणती भारतातील स्वयंरोजगार कार्यक्रमांची उदाहरणे आहेत?
अ) स्वर्णजयंती शहरी रोजगार योजना ब) प्रधानमंत्री रोजगार योजना क) स्वर्णजयंती ग्रामीण स्व-रोजगार योजना ड) वरील सर्व
Option 4
- 8 दारिद्र्य रेषेखालील प्रति-दिवस उष्मांकचा ग्रामीण अर्थव्यवस्थेसाठी ----- अंदाज आहे.
अ) २४०० पेक्षा कमी ब) २२०० पेक्षा कमी क) २१०० पेक्षा कमी ड) २००० पेक्षा कमी
Option 1
- 9 भारताचे पहिले औद्योगिक धोरण -----मध्ये जाहीर करण्यात आले.
अ) १९४८ ब) १९५६ क) १९९१ ड) १९७७
Option 1
- 10 ----- ही भारतातील सामाजिक विषमतेची समस्या आहे.
अ) शैक्षणिक सुविधांचा अभाव ब) महिला सबलीकरण कार्यक्रमाचा अभाव क) विशेष प्रशिक्षण कार्यक्रमाचा अभाव ड) वरील सर्व
Option 4

11 भारतात ----- साली आर्थिक नियोजनाला सुरुवात झाली.

अ) १९५१ ब) १९५२ क) १९४७ ड) १९९१

Option 1

12 ----- च्या मते विस्तारक व प्रतिसारक परिणामाच्या क्रिया –प्रतिक्रियांमुळे मागास विभाग मागासलेलाच राहतो.

अ) प्रा. मिर्डाल ब) केन्स क) लेविस ड) मार्शल

Option 1

13 'दुष्काळ आणि दारिद्र्य या ग्रंथाचे ----- हे लेखक आहेत.

अ) अमर्त्य सेन ब) गुन्नार मिर्डाल क) महबूब उल हक ड) डग्लस डब्लू डायमंड

Option 1

14 खालीलपैकी कोणता घटक मानवी विकासाकरीता आवश्यक आहे.

अ) समता ब) शाश्वतता क) उत्पादकता ड) वरील सर्व

Option 4

15 विकसनशील अर्थव्यवस्थेची विकसित देशांशी तुलना करताना ----- घटकांचा विचार करणे आवश्यक आहे.

अ) मानवी विकास निर्देशांक ब) दरडोई उत्पन्न क) शेती, उद्योग, सेवाक्षेत्र ड) वरील सर्व

Option 4

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 भारतीय अर्थव्यवस्था आणि सर्वसमावेशक वृद्धी

Ans:

2 २००० मधील लोकसंख्या धोरणाची वैशिष्ट्ये

Ans:

3 दारिद्र्याचे प्रकार

Ans:

4 प्रादेशिक असमतोलाची कारणे

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 सर्वसमावेशक वृद्धीचे निकष स्पष्ट करा.

Ans:

2 लोकसंख्या वाढीचा आर्थिक विकासावरील परिणाम विशद करा.

Ans:

3 बेरोजगारीवर सरकारने केलेल्या उपाययोजना स्पष्ट करा.

Ans:

4 भारतातील सामाजिक विषमतेची कारणे सांगा.

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 दारिद्र्य म्हणजे काय? दारिद्र्याची कारणे स्पष्ट करा.

Ans:

2 ग्रामीण – शहरी असमतोलाचे घटक स्पष्ट करा.

Ans:
